

Duizenden kieviten gingen door z'n vingers en honderden tureluurs en grutto's. De laatste kon ie in 2010 "niet meer belopen" wat geen wonder was, 31 jaar daar voor had Jan 'n open hartoperatie gehad en sinds 'n jaar liep hij met 'n pacemaker.

Al van jongs af aan was Jan 'n weidevogelman. Kemphanen ringde hij zo'n 100 (in 2010 nog een!). Voor Poelsnippen sjouwde hij in Zweden om 3 uur 's nachts met "veel te zware" mistnetpalen. Maar hij ving ze. Toen hij op een van z'n Zweden reizen 'n tia kreeg ontsloeg hij zichzelf (in het Engels) eerder uit het ziekenhuis onder het motto "ik heb nog meer te doen".

Kluten gingen nog wel, ook weer honderden, de laatste jaren binnen een SOVON RAS project met kleurringen die hij met behulp van 'n thermoskan met heet water omlagde (en dan vergat hij z'n koffie). In de nesten legde hij zelf gedraaide en beschilderde houten eieren. Over het wel en wee van z'n afgelezen kluten belde hij vaak nog 's avonds laat. Daar was Jan terecht trots op.

IJskoud 'boekte' Jan in 2010 voor de "komende drie jaar" bij de Wader Study Group nóg 'n RAS project, aan de kievit. "Het hoofd wil nog wel, het lijf wachten we wel af".

Wij hebben negen jaar intens van hem genoten. Via eigenwijs sneeuwgorst- & fratergedrag kwam het contact tot stand en dat is nooit meer overgegaan. Jan deed samen met ons CES 58 in Lauwersoog en ging de laatste jaren in ons huis op (vogel)vakantie. Sijzen en barmsijzen vangen. Duizenden ringde hij die.

Het laatste seizoen hield Jan in z'n ringklapper (uiteraard op met de hand gemaakte formulieren) de 'sijzenstand' bij. Op 22-02-11 ringde Jan z'n laatste sijs in Oppenhuizen, wat de teller op 327 bracht. Op 23-02-11 kwam hij ons helpen en beleefden we met hem én 78 sijzen 'n geweldige laatste dag met hem. Om 15.45 uur nam hij met 'we zien het wel' van ons, en de vogelkar die we (met mobiel slagnet) aan het bouwen waren, afscheid.

'n Kwartier later was Jan dood, in het harnas gevlogen met de sijzen!

Bedankt Jan!

Jan Doevendans & Rita Viersma.

IJseend geringd te Den Haag: een nieuwe ringsoort voor Nederland

Vincent van der Spek en Hans Keijser

Vanaf 24 november 2010 zat er een onvolwassen IJseend (*Clangula hyemalis*) bij het Zuiderhavenhoofd te Scheveningen, Zuid-Holland. De roze snavel en twee grijze schouderveren wezen op een mannetje. Omdat de soort schaars is in deze omgeving en omdat er vrijwel nooit exemplaren ter plaatse verblijven, trok de vogel nogal wat bekijks van locale vogelaars. Op vrijdag 26 november had Vincent van der Spek (VS) tijd om de vogel te bezoeken. Er waren enkele vogelaars ter plaatse, waaronder Rob Berkelder (RB). Al snel werd duidelijk dat de vogel verstrikt was geraakt in visdraad. Eerder op de ochtend was dat nog niet het geval: toen vloog de vogel nog regelmatig rond. Pogingen om weg te vliegen mislukten nu. De vogel probeerde vrijwel onafgebroken het visdraad met de snavel te verwijderen. Intussen raakte het beest steeds meer verstrikt: het draad zat niet alleen meer om de rechtervleugel, maar ook om de rechterpoot. RB, werkzaam bij de telefooncentrale van de politie, belde via collega's de dierenambulance. Die schakelden op hun beurt de brandweer in, die – gezien het materieel en personeel waarmee werd uitgerukt – wel zin hadden in een verzetje. Vanaf een boot hadden ze de vogel snel te pakken. Er bleek dat naast ruim 2 m. vislijn tevens visserslood aan het draad was bevestigd. Wonderwel had de vogel geen zichtbare beschadigingen aan poot of vleugel. Met de dierenambulance werd de IJseend ter controle overgebracht naar vogelasiel De Wulp van de Haagse Vogelbescherming.

Figuur 1. IJseend, met Nederlandse stalen ring, in vogelasiel de Wulp te Den Haag, november 2010. Foto Vincent Van der Spek.

Vanwege de ongewone mogelijkheid om een IJseend te ringen in Nederland belde VS met Hans Keijser (HK), die regelmatig meeuwen uit het asiel

ringt. HK bleek geen vergunning te hebben voor eenden, waarop via Roland-Jan Buijs contact werd gezocht met Henk van der Jeugd van het Vogeltrekstation. Vanwege de unieke gelegenheid gaf deze toestemming om de vogel te ringen.

Ijseend komt niet voor op de lijst met ringmaten, maar een 9 mm bleek uitstekend te passen. HK ringde de vogel met Arnhem 5462918. HK en VS hebben de vogel vervolgens – met assistentie van de toegesnelde Rinse van der Vliet – gemeten en gewogen en kwamen daarbij tot een vleugellengte van 222 mm, een kop-snavellengte van 79 mm, een snavelengte van 24,9 mm, een tarsuslengte van 33,3 mm en een gewicht van 650 gram. Dat er niet veel Ijseenden in Nederland geringd worden, leek ons evident. De verrassing was echter groot toen HK en VS 's avonds na het doorkijken van overzichten uit Op Het Vinkentouw concludeerden dat dit de eerste Ijseend was die ooit in Nederland is geringd.

De vogel is na een korte revalidatie op maandag 29 november door medewerkers van het vogelasiel losgelaten.

Figuur 2. Ijseend, Scheveningen. Foto Vincent Van der Spek.

Met dank aan Henk van der Jeugd voor het snelle handelen, Roland-Jan Buis voor het contact met 'Heteren', Rinse van der Vliet voor de assistentie, maar vooral aan het altijd weer zeer behulpzame en gastvrije personeel van het vogelasiel (in dit geval: Carla van Pelt).

Vincent van der Spek en Hans Keijser

vincent@vwgdenhaag.nl

Vogels vangen met Chinese ringers in China!

Jan Visser (VRS Castricum)

Inleiding

Afgelopen herfst 2010 ben ik 5 weken in China geweest om vogels te vangen in samenwerking met Chinese ringers. Het was voor mij een heel plezierige reis en met name omdat ik door de samenwerking met de Chinese ringers veel geleerd heb over soortherkenning. Ik wil de lezer van dit artikel een kijkje geven in de Chinese keuken van het vogelringen.

Eén van de hoogtepunten was een congres (een soort van ringersdagen) van één week georganiseerd door de Chinese ringcentrale. Dit congres werd gehouden in Nenjiang (Noord Oost China) 2000 km ten noorden van Beijing en 1000 kilometer van Wladiwostok).

Ik werd uitgenodigd door de Chinese ringcentrale voor het congres en ik heb dit met beide handen aangenomen. Deze uitnodiging had ik te danken aan mevrouw Wang van het reisbureau die mijn reis heeft georganiseerd. Mijn reisdoel was Beidaihe aan de Chinese Gele Zee omdat ik wist dat daar werd gevangen. Ik heb ja gezegd tegen het congres niet wetende dat Nenjiang (de plaats van het congres) op 2000 km afstand van Beidaihe in het noordoosten van China ligt! De trein bleek uiteindelijk de beste en goedkoopste verbinding te zijn en samen met twee ringers van het Qinhuangdao banding station (Beidaihe) hebben we de reis van 20 uur gemaakt. Op het congres bleek ik één van de buitenlandse gasten te zijn die aangekondigd werd als expert. De andere twee buitenlandse experts waren Bo Peterson en Johan Stedt van de Zweedse ringcentrale. Beide kende ik van een eerdere reis naar China.

Onze gastheer was het Goafeng Bird Banding and Preservation Station van de provincie Heilongjiang en de hele week werden wij overstelpt met diverse lezingen (alle in het Chinees), uitstapjes en natuurlijk workshops op de diverse vangstations. Er waren ongeveer 40 ringers uit heel China aanwezig. Het Goafeng Bird Banding Station kent een vijftal plekken waar zelfstandig door diverse ringers (in dienst van het centrum) geringd wordt. De vijf vangplekken liggen op een behoorlijke afstand van elkaar. Het Goafeng bird banding station ligt op ongeveer 10 kilometer ten zuiden van Nenjiang in een open vlakte met veel akkerbouw en in het midden een vrij groot bosperceel. Alle vangplekken liggen in het bosgebied met dennenbomen en berkenbomen